

Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 8. mája 2014*

„Článok 99 rokovacieho poriadku — Smernica 2003/4/ES — Platnosť — Prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí — Výnimka z povinnosti zverejniť informácie o životnom prostredí, pokiaľ by zverejnenie negatívne ovplyvnilo možnosť spravodlivého súdneho procesu pre každú osobu — Fakultatívna povaha tejto výnimky pre členské štáty — Článok 6 ZEÚ — Článok 47 druhý odsek Charty“

Vo veci C-329/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Unabhängiger Verwaltungssenat Wien (Rakúsko) z 12. júna 2013 a doručený Súdnemu dvoru 17. júna 2013, ktorý súvisí s konaním:

Ferdinand Stefan

proti

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predseda deviatej komory M. Safjan, sudkyne A. Prechal (spravodajkyňa) a K. Jürimäe,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- F. Stefan, osobne,
- rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,
- grécka vláda, v zastúpení: G. Karipsiadis, splnomocnený zástupca,
- francúzska vláda, v zastúpení: C. Diégo a S. Menez, splnomocnení zástupcovia,
- švédka vláda, v zastúpení: C. Meyer-Seitz a C. Hagerman, splnomocnení zástupcovia,
- Európsky parlament, v zastúpení: L. Visaggio a P. Schonard, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

- Rada Európskej únie, v zastúpení: J. Herrmann a M. Moore, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Pignataro-Nolin a H. Krämer, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude rozhodnutá odôvodneným uznesením v súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

Uznesenie

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti a výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 375).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníci sú pán Stefan a Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Spolkové ministerstvo poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, životného prostredia a vodohospodárstva, ďalej len „Bundesministerium“) vo veci odmietnutia uvedeného ministerstva sprístupniť pánovi Stefanovi informácie v oblasti životného prostredia.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa článku 2 smernice 2003/4 nazvaného „Definície“:

„Na účely tejto smernice:

1. „Informácie o životnom prostredí“: sú akékoľvek informácie v písomnej, vizuálnej, zvukovej, elektronickej alebo ľubovoľnej inej forme o:

a) stave prvkov životného prostredia, ako sú... voda...;

...“

- 4 Článok 3 uvedenej smernice, nazvaný „Prístup k informáciám o životnom prostredí na základe žiadosti“, stanovuje vo svojom odseku 1:

„Členské štáty zabezpečia, aby verejné orgány boli povinné, v súlade s ustanoveniami tejto smernice, sprístupniť informácie o životnom prostredí, ktoré majú alebo ktoré sú pre ne uchovávané, na požiadanie každému žiadateľovi bez toho, aby musel preukázať svoj oprávnený záujem.“

- 5 Článok 4 rovnakej smernice s názvom „Výnimky“ v odseku 2 stanovuje:

„Členské štáty môžu ustanoviť, že žiadosť o prístup k informáciám o životnom prostredí sa zamietne, ak by ich zverejnenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť:

...

- c) prebiehajúce súdne procesy, možnosť každej osoby na spravodlivý súd...

...“

Rakúske právo

- 6 Účelom spolkového zákona o prístupe k informáciám o životnom prostredí [Bundesgesetz über den Zugang zu Informationen über die Umwelt (Umweltinformationsgesetz), BGBl. č. 495/1993], v znení účinnom v čase skutkových okolností vo veci samej (ďalej len „UIG“), je prebrať smernicu 2003/4.
- 7 Podľa § 4 ods. 2 UIG sú voľne dostupné informácie týkajúce sa najmä stavu prvkov životného prostredia, ako je voda.
- 8 Podľa § 6 ods. 2 UIG:

„Ďalšie informácie o životnom prostredí, než sú tie, ktoré sú uvedené v § 4 ods. 2, sa majú poskytnúť iba v tom prípade, keď ich zverejnenie negatívne neovplyvní:

...

7. prebiehajúce súdne konania, možnosť spravodlivého súdneho procesu pre každú osobu...“

Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 9 V prvej polovici novembra 2012 spôsobili intenzívne zrážky stúpanie hladiny rieky Dráva v rakúskej časti toku tejto rieky. Rozsiahle záplavy spôsobili značné materiálne škody najmä v obytných zónach v blízkosti brehov rieky.
- 10 V nadväznosti na správy v médiách, že zlá obsluha stavidiel významne ovplyvnila vznik záplav, začal Staatsanwaltschaft Klagenfurt (prokuratúra v Klagenfurte) trestné stíhanie okrem iného proti pracovníkovi zodpovednému za tieto stavidlá.
- 11 Dňa 26. novembra 2012 pán Stefan požiadal Bundesministerium na účely získania informácií, na základe ktorých by sa objasnilo, za akých okolností došlo k tejto povodni, o poskytnutie informácií týkajúcich sa hladiny a prietoku rieky Dráva vo výške elektrární Rosegg-St Jakob, Feistritz-Ludmannsdorf, Ferlach-Maria Rain a Annabrücke za obdobie od 30. októbra 2012 do 12. novembra 2012.
- 12 Rozhodnutím z 8. marca 2013 Bundesministerium zamietol poskytnutie týchto informácií. Zamietavé rozhodnutie bolo odôvodnené najmä tým, že zverejnenie požadovaných informácií by mohlo negatívne ovplyvniť začaté trestné konanie a mohlo by sa narušiť zabezpečenie spravodlivého súdneho procesu pre dotknuté osoby, a preto do ukončenia tohto trestného konania nemôže poskytnúť tieto informácie o životnom prostredí.
- 13 Vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o žalobe podanej proti uvedenému rozhodnutiu, uviedol, že rakúske právo neumožňuje uplatniť dôvod zamietnutia uvedený v § 6 ods. 2 bode 7 UIG v prípade žiadosti o poskytnutie informácií predloženej pánom Stefanom, pretože podľa tohto ustanovenia sa predmetný dôvod zamietnutia neuplatňuje na informácie o životnom prostredí uvedené v § 4 ods. 2 toho istého zákona, ktorých sa týka žiadosť predložená pánom Stefanom 26. novembra 2012. Podľa tohto súdu tak rakúsky zákonodarca len v obmedzenej miere využil možnosť upraviť zamietnutie poskytnutia informácií o životnom prostredí, ktorú § 4 ods. 2 smernice 2003/4 priznáva členským štátom.

- 14 Vnútroštátny súd však zastáva názor, že aj keď § 4 ods. 2 UIG ukladá príslušnému vnútroštátnemu orgánu povinnosť vyhovieť žiadosti pána Stefana, je nesporné, že poskytnutie žiadaných informácií by negatívne ovplyvnilo možnosť spravodlivého súdneho procesu pre pracovníka zodpovedného za dotknuté stavidlá podľa článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 alebo podľa článku 47 druhého odseku Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 15 Uvedený súd pritom uvádza, že vzhľadom na to, že smernica 2003/4 neukladá členským štátom povinnosť zamietnuť žiadosť o prístup k informáciám o životnom prostredí v prípade, že by ich zverejnenie malo ohroziť možnosť spravodlivého súdneho procesu pre každú osobu, ale jej článok 4 ods. 2 prvý pododsek písm. c) takéto zamietnutie len umožňuje, táto smernica dovoľuje členským štátom prijať opatrenia, ktoré sú nezlučiteľné so základnými právami chránenými Európskou úniou, čo spôsobuje nezlučiteľnosť tejto smernice s článkom 47 druhým odsekom Charty.
- 16 Za týchto podmienok rozhodol Unabhängiger Verwaltungssenat Wien prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. O platnosti smernice [2003/4]: je [táto smernica] vo všetkých častiach zlučiteľná s požiadavkami článku 47 druhého odseku [Charty]?
2. O výklade smernice [2003/4]: pokiaľ Súdny dvor potvrdí platnosť smernice [2003/4] vo všetkých častiach alebo v jej niektorých častiach, v akom rozsahu a za akých podmienok sú ustanovenia tejto smernice zlučiteľné s ustanoveniami [Charty] a s článkom 6 ZEÚ?“

O prejudiciálnych otázkach

- 17 Podľa článku 99 rokovacieho poriadku platí, že ak je položená prejudiciálna otázka zhodná s otázkou, o ktorej už Súdny dvor rozhodol, pokiaľ možno odpoveď na túto otázku jednoznačne vyvodíť z judikatúry alebo pokiaľ odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, môže Súdny dvor kedykoľvek na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.
- 18 V tejto veci je potrebné použiť uvedené procesné ustanovenie.

O prípustnosti

- 19 Francúzska vláda vyjadrila pochybnosti o prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, keďže podľa jej názoru otázky položené vnútroštátnym súdom nie sú užitočné na rozhodnutie sporu, o ktorom tento súd rozhoduje.
- 20 Podľa tejto vlády rozhodnutie sporu vo veci by sa nelíšilo, ak by rakúske právne predpisy stanovili, že dôvod založený na možnosti spravodlivého súdneho procesu pre každú osobu sa vzťahuje na zverejnenie informácií o životnom prostredí, akými sú hladina a prietok rieky Dráva, o ktoré ide v konaní vo veci samej.
- 21 V kontexte sporu vo veci samej nepriaznivý vplyv na možnosť spravodlivého súdneho procesu pre dotknutú osobu nemôže byť spôsobený samotným zverejnením týchto informácií, ale ich prípadným zneužitím médiami.

- 22 Podľa tej istej vlády, ktorá v tejto súvislosti odkazuje na body 110 až 112 rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva *Ressiot a i. v. Francúzsko* (č. 15054/07 a 15066/07 z 28. septembra 2012), nie je v rozpore so zásadou práva na spravodlivý súdny proces, že médiá môžu šíriť spoľahlivé a presné informácie, ako aj informácie založené na pravdivých skutočnostiach súvisiacich s prebiehajúcim trestným konaním, pokiaľ sa táto zásada brala do úvahy v ich správach.
- 23 Za okolností veci samej je riziko zasahovania do práva na spravodlivý súdny proces z dôvodu predmetného šírenia informácií o životnom prostredí o to nižšie, že nejde o informácie, ktoré sú samy osebe spôsobilé umožniť trestné stíhanie dotknutej osoby.
- 24 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania ako neprípustného je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočné odpovede na otázky, ktoré mu boli položené (pozri najmä rozsudok *Belvedere Costruzioni*, C-500/10, EU: C:2012:186, bod 16 a citovanú judikatúru).
- 25 Tvrdenie francúzskej vlády týkajúce sa prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania spočíva na predpoklade, že zverejnením informácií o životnom prostredí za okolností, o aké ide vo veci samej, nedochádza k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 47 druhého odseku Charty.
- 26 Takéto posúdenie ale patrí do právomoci vnútroštátneho súdu. Okrem toho si vyžaduje výklad uvedeného ustanovenia Charty, o ktorý tento súd nežiada Súdny dvor v rámci prejednávaneho návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 27 Za týchto okolností nemožno usúdiť, že je zjavné, že otázky nemajú žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej alebo že ide o hypotetický problém.
- 28 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

- 29 Svojimi otázkami, ktoré je potrebné skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je smernica 2003/4 platná z hľadiska článku 6 ZEÚ a článku 47 druhého odseku Charty.
- 30 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 51 ods. 1 Charty musia byť základné práva, ktoré sú ňou zaručené, dodržiavané v prípade, ak vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 21).
- 31 Z uvedeného vyplýva, že členské štáty sú pri vykonávaní smernice 2003/4 povinné dodržiavať okrem iného článok 47 druhý odsek Charty.
- 32 Pokiaľ ide o otázku, či táto smernica a najmä jej článok 4 ods. 2 prvý pododsek písm. c) oprávňuje členské štáty na nerešpektovanie tejto povinnosti vyplývajúcej z primárneho práva Únie, je potrebné pripomenúť, že predpis sekundárneho práva Únie sa musí v rámci možností vykladať v takom zmysle, aby to bolo v súlade s ustanoveniami Zmlúv a so všeobecnými zásadami práva Únie (pozri najmä rozsudok *Lietuvos geležinkeliai*, C-250/11, EU:C:2012:496, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 33 Článok 4 ods. 2 prvý pododsek písm. c) smernice 2003/4 pritom s odkazom na možnosť spravodlivého súdneho procesu pre každú osobu oprávňuje členské štáty, aby stanovili výnimku z povinnosti zverejniť informácie o životnom prostredí práve preto, aby im bolo umožnené, ak to okolnosti vyžadujú, dodržiavať právo na spravodlivý súdny proces zakotvené v článku 47 druhom odseku Charty.

- 34 Okrem toho, aj keby členský štát nestanovil takúto výnimku vo svojej právnej úprave, ktorou sa preberá smernica 2003/4, napriek tomu, že by to okolnosti vyžadovali na účely dodržiavania článku 47 druhého odseku Charty, je potrebné pripomenúť, že členské štáty sú za každých okolností povinné uplatniť voľnú úvahu, ktorá im bola zverená článkom 4 ods. 2 prvým pododsekom písm. c) tejto smernice, aby dosiahli súlad s požiadavkami vyplývajúcimi z uvedeného článku Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok Parlament/Rada, C-540/03, EU:C:2006:429, bod 104).
- 35 Keďže všetkým orgánom členských štátov, vrátane správnych a súdnych orgánov, prislúcha, aby v rámci výkonu svojich právomocí zabezpečili dodržiavanie pravidiel práva Únie, tieto orgány sú v prípade, o aký ide vo veci samej, povinné, ak sú splnené podmienky uplatnenia článku 47 druhého odseku Charty, zabezpečiť dodržiavanie základného práva zaručeného uvedeným článkom (pozri v tomto zmysle rozsudok *Biankov*, C-249/11, EU:C:2012:608, bod 64).
- 36 Za týchto okolností nemožno pripustiť výklad, podľa ktorého smernica 2003/4 oprávňuje členské štáty prijať opatrenia v rozpore s článkom 47 druhým odsekom Charty alebo s článkom 6 ZEÚ. Táto smernica teda v dôsledku toho nie je z hľadiska oboch týchto ustanovení neplatná.
- 37 Vzhľadom na uvedené treba na položené otázky odpovedať tak, že ich skúmaním sa nepreukázali nijaké skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť platnosť smernice 2003/4.

O trovách

- 38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

Skúmaním položených otázok sa nepreukázali nijaké skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť platnosť smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS.

Podpisy